

DEBRECENI SZÍNHÁZ.

Bérlet Vasárnap, szept. 27-kén 1874. adatik: BÁNK-BÁN. Eredeti dráma 5 felvonás. Irta Katona József. (Rendező Mándoki.)

- Személyzet: II. Endre, magyar király — Foltényi. Gertrud, királyné — Lukácsiné. Béla — kis gyermekeik — Boránd Gy. Endre) Otto, Bertold meraniai herceg fia. Gertrud testvér-öccse — Mustó. Bánk-Bán, Magyarország nagy ura — Mándoki. Melinda, felesége — Rónainé. Soma, fiacskájuk az udvarnál — Egeni Jol. Egy zászlós — Chován. Mikháli bán — Horváth. Simon bán — Marosi. Petur bán, bihari főispán — Zoldi. Miska bán, a király nevelője — Bartha. Solom mester, fia — Kőrösi. Bendeleiben Lid., thuringiai hölgy — Rónai Mari. Egy udvaronc — Hegecs. Biberch, kalandor lovag — Takács. Tiborc, paraszt — Dózsa. Zászlós urak Vendégek. Udvaroncok. Lovagok. Békéltelenek. Katonák. Jobbágok. Idő 12.13. év vége felé. Kezdeté 7 órakor, vége fél 10-kor.

A „Debreczeni Ellenőr” — eredeti táviratai. — Béc s, szept. 26. Az észak-sarkvidéki expedíció tagjai tegnap este megérkeztek. Fogadtatásuk nagyszerű volt. A számos osztrák-magyar küldöttség kívül a francia földrajzi társulat küldöttsége is jelen volt. Az expedíció vezetői a megindulás miatt alig birtak szőhöz jutni. — Páris, szept. 26. A „Monteur” visszatartja a spanyol és német részről jövő azon gyanúsítást, hogy a francia vámvivatalnokok részesek volnának a carlisták részére történt löszerszállásokban. — A carlisták minden löszert tengeri uton kapnak.

Nyilteker. Nyilatkozat.

A „Tisza” biztosító társaságnál biztosított házam f. hó 23-án legéven, tűzkáram a nevezett társaság részéről már a mai napon felvettett és a károszég azonnal minden hiány nélkül kiűzetett. A társaság ezen gyors és pontos eljárásáért ezennel elismerésem nyilatkoitom. Debreczenben, 1874. szeptember 24-én. Kiss Lajos m. k.

Kuhinka István K.

üveg és porcellán gyári raktára Debreczenben piacz utca 1900. sz. a saját házában, tisztelettel ajánlja a nagyérdemű közönség figyelmébe legjobban berendezett

PETROLEUM LÁMPAGYÁRI RAKTÁRÁT

is a legnagyobb választék a legjutányosabb gyári árak mellett. Árjegyzékek s mintarajzok kívánatra ingyen. 1-3

Felölös szerkesztő: Szabó Antal. Főmunkatárs: Hamar László.

s Bösörmény legyen a fővárosok. Hiszen minket is meghívott volna a debreczeni nemcs tanács az új vármegye dolgában tanácskozni, vagy mi; hogy hallottam én ezt egyik előjárótól, annyi bizonyos; de azt mondják, főhadnagy uram zsebre dugta a levelet felsőbb parancsolatból, s ki se publikálta, de még össze sem hitta a közsé; et; később azzal mentette magát, hogy mit is handabandázánk azzal a Debreczennel, hol még újabb adót vetnének a hajdúságra, mikor már a kerület kimondta, hogy csak Bösörmény mellett maradjunk ijástól fiastól, s annak kell állanunk, ha magunkat meg régi privilégiumunkat megőlni nem akarjuk.

Mán pedig sógorom, — akár indé, akár undé, csak azt mondom én, hogy minket pircskekét hiába hitegetnek, hogy Bösörmény a mi székhelyünk, — onnan várhatjuk az idvességét, nem fér az a mi fejünkbe, mert nem tapasztaljuk; más volt a régi világban, mikor a hat városból beküldték egy egy pár okosabb embert, bemették lóháton a kerületre, s egy pár nap alatt elévették az egész esztendőre való; de most az a bizottmány vagy másoda annyi emberből áll, hogy még a nagy gyűlés házba is alig fér bele; aztán meg mióta Debreczen városa egészen Pircs alá megcsinaltatta a vasutat, Debreczenig egy pipa dohánny sem bír kiszívni az ember, már ott van a homokkott mellett; de bezzeg onnét ám mig Bösörmény elközög; örökbe telik.

Hiszen kendetek boldog emberek, hogy még heti vásárra is vasuton jöhetnek be egy néhány krajczár; de bezzeg Nánásról bejön; — pedig hát hova vihetnének másuá eladnivalónkat, — nagy sor a hallja kend, akár bérés szerket fogadunk, akár a magunkén dözögünk be; a mai heti vásárra fogadott szeker bere is sokba került.

Hát ugyan ki az oka, hogy nincs kenteig vasut? — hiszen sokszor mondtá nekem Bagaméri komám, a kinek a házám szoktam megszállni, hogy nemes Debreczen városa Bösörményen, Dorogon, Nánáson, Polgáron keresztül egész Miskolczig meg akarta csináltatni a vasutat ez előtt vagy két esztendővel, mire mindenki város, meg még az egri papok is jó szívvel meg ígérték ingyen a földet, a mit a vasut meg a bakterházak elfoglaltak volna, de aztán épen az a híres Bösörmény megmósolta szavát, vagy megbátta.

Nem úgy volt az sógorom, azt mán csak jobban kell nekem tudni; nem Bösörmény másolta meg a szavát, mert azok az intéző urak, a kik az utba eső városok részéről e dolog miatt bejártak Debreczenbe, mind jól gondolkodtak, így a bösörményi urak is; hanem van ott egy nagy száju ember, kire a népség hallgat mert jól tud a nyelvökön, ez elbolondította őket, hogy ha a vasut ott megy keresztül, el vesztik minden keresetjüket, de ne is hiányék, hogy avval a kis keskeny pántlikafölddel beérje a vasut, mert annak annyi föld kell, hogy némelyik kisebb bösörményi gazdaembernek ki se telik a földjéből; osztán meg annyi adót vetnek ki rájuk, a mi többre menne az országos adónál is.

Hm! most értem már; erre osztán ugye megíjédtek a szegény bösörményiek, s elrontották az egész dolgot?

Biz el azt; nem is tudom, hogy hány okos ember huzza most már ki a kutból azt a követ, a meket az az egy ember belé lökött. — Ejnyc sógor be gyönyöröten huzzák azok az uri czigányok azt a jó magyar nótákat; néztek csak kend, bezzeg jó keüve van Fogtövi tekintetes uramnak, meg a többi szobozszióknak is; ezek már egészen itthon vannak Debreczenben; — nem is csuda, mert igazán szivesen látják valamennyit, az egész környékből Ma bejártam azt a nagy vendégfogadót, a mit a debreczeniek ajándékoznak az új vármegye háznak, — pompás egy kastély az sógorom.

Bizony egy cseppel se különb ennél a bösörményi kerületébe, mert ez még azon felül, milyen gyönyörű helyen fekszik, s a vasut is közel van. De ni ni! nékte csak kend azt a cigány fiut, hogy huzza, billegteté azt a nagy böghögédüt; a mi felszámol primásunk a kicsivel sem bír olyan könnyen. Megyek is már, behívom egy kicsit a feleségemet, hadd gyönyörködjék; itt van a szerkerünk közel a piaczon. — Hát a kendetek szekere messzire áll?

Nem járunk mi ide azekérrel; feirakjuk a zsákok a vaskocsra, itt meg behoza a Bagaméri komám két lova, s lerakjuk a piaczon, mig egy szemig el nem kél; mosta feleségem árulja a buzát.

Be boldog emberek kendetek. Már akárki mit mond, de addig beszélek én odahaza, mig ide nem áll az egész város, abba az új hajdu vármegyébe, a méknek kellő közepén van a nagy Debreczen. Node én is megyek egy kicsit szelözni, legalább mondok egy — a napot hógom asszonyok is; — menjünk sógor, de visszajövünk ám, mert szinte vágyik az én szívem az itt mulató atyafiakhoz; hej! hadnagy uram, hadnagy uram! — be nagy hibát követett el azzal a levéllel.

HELYI HIREK.

A czegléd-utcai muza felébradt. Thalia templomában az öt hónapos csend — zaj, élet, pezsgés váltotta fel — a szintársulat hazaérkezett. Az elhagyott csarnok zárt ajtai felnyílnak tehát megint s a deszkák megnepešnek újra és a hosszú esték unalmi számúze lesznek. Itt vannak a rég várt nyelvapostolok, de kettő hiányzik közülök, az ok elváltak pályatársaiktól, el — a világtól. Az a ki Lear király orjónésében tulharsoga az ég dörgéseit, a ki uralkodott egykor a d e s z k á k o n, — olyan nyugodt, olyan csendes emberrel lett most a d e s z k á k között; az a ki magas róptu szellemével oly sokszor elragadott; elszállott szellemével most annyira lever; az a ki Shakespeare szavaival gyujtot egykor — azt most mi Shakespeare szavaival altaljuk el, mert hiszen meg most is fülicskébe hangzanak Othello végszavai: „Hogy szolgáltam Velenczét tudva van. Errol elég. A levelekbe ha megírjátok e gyász történetet ugy irjatok rólam, minő vagyok. — szépitve nem, de feketítve sem!” Elköltözött derek művész, áldott jó barát, hívek maradunk végakarathoz. Hogy szolgáltad Thal át tudva van. Errol elég. A levelekben — melyekbe gyász történetet megírtuk — ugy írjunk rólad minő voltál, mint a hogy a te művészeted valóban megérdemelte. Mindenki tudja talán, hogy a szintársulattól ez a visszamaradt pályatárs Rónai Gyula, ki ott fekszik a várad-olási temetőben. — A másik hiányzó tag Hetényi Laura, kinek eredeti comical alakítását nem láthatjuk, kinek természeti zsembéléseit nem hallhatjuk többé, mert a halál az ő ajkait is lezárta. A fővárosi kerespi temetőben nyugosza örök álmat. És most hagyjuk az elkötözöttet kihinni. — keressük fel az életet s üdvözöljük őket a viszontlátás meleg érzetével.

A színházi előadások holnap veendik kezdetüket, mint a lapunkban alább közölt szialap is hirdeti. „Bánkban” katona örökség tragodiája lesz a műsorozat első darabja. És itt helyén látjuk megemlíteni, hogy a közönség kényelme, lapunk érdekeségének emelése s a színház érdekeinek előmozdítása czéljából akként intézkedtünk, hogy a következő napi előadásra vonatkozó szialapokat előre közöljük, s így a színházi előadásoknak lapunk mai számatól fogva — rendes rovatot nyujtunk hasábjainkon. Csak jó szolgálatot vélnék ez által tanítani a közönség s a színügy irányában.

Kenesei Kálmán miniszteri osztálytanácsos f. hó 24-én a délutáni vonattal érkezett városunkba a gazdasági tanintézet ügye-értekezési a kiküldött bizottsággal. Az értekezések befejeztendéleg szavakkal emlékezett meg városunk áldozatkészségéről, melylyel a tanügy mezején minden irányban segíteni törekszik. Valóban e téren igen szép jövő várakozik reánk, ha a tudomány csarnokai ugy felépülnek mint a hogy a bizottság értekezlete után reményleni lehet. Ekkor Debreczen valóságos magyar Athene lesz. Az osztálytanácsos ma este hagyja el városunkat legnagyobb megelégedéssel.

Ejzei látogatás czimvel lapunk 58-ik számában egy újdonság jelent meg, melyben elő volt adva, hogy egy uri egyén mámoros fövel miképen zavarta meg egy bekés család éjjeli nyugalmat. Ez újdonság figyeztetést tudatjuk, hogy az illető egyén, ki véghetetlen sajnálja az általa beszámított alá nem jöhető állapotban elkötvetett botrányt, — pár nap

mulva személyesen megjelent — az ellötte teljesen idegen-családnál, s annak rendje és módja szerint bösánatot kért; a mivel aztán ezen kellemetlen ügy be lett fejezve. Tisza Kálmán, városunk egyik országgyűlési képviselője, f. hó 22-én Komáromból Budapestre érkezett; a hajónak melyen jött, Vácznál eltörték a kereke, úgy hogy az utazás egy félórai késéssel szenvedett. Tisza Kálmán és neje szerdán este Budapestre Gesztre utaztak.

A „Történeti Lapok” előzetési felhívását mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink. — Szép nemes és nehéz feladat az, mit e folyórat buzgó, s áldozatkész szerkesztője maga elébe kitűzött, s hogy mennyire felelték meg eddig e lapok a kitűzött feladatnak, a felől az előzetési felhívásban közölt dugszagdag tartalom jegyzékéből meggyőződést meríthet a t. olvasó közönség. — Azt állítják rólunk magyarakról, hogy mi a komolyabb irányu, magvasabb tartalmu irodalmi terméket nem pártoljuk; ime itt az alkalom; e jelen szerkesztett folyóirat pártolással ímteleve bebizonyíthatjuk, hogy birunk érzékekkel és fogékonysággal a komolyabb irányu művek, folyóiratok olvasására is. — Ajánljuk a „Történeti lapokat” t. olvasóink figyelmébe.

Még egy melléklet. Ugyancsak mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink a debreczeni közép kereskedelmi tanoda iskolai hirtetményét, melyre különösen azon szülők figyelmét hívjuk fel, kik fiaikat a kereskedői pályára szánták.

Bogyó is megjött tegnap délután Béc-ből, hol Rokitsanski vezetése mellett az ének-művészetben nagy előhaladást tett a nyári hónapok alatt. Főpróbája a mult szombat ment végbe, mely alkalommal a „Troubadour” „Cielik néma” és „Tell Vilmos” operákból emelték egyes részleteket s a jelen volt műtűzések a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak előadott énekrészleiről. Kiváncsan várjuk első fellépést színpadunkon, mely talán a jövő hét folyamában fog bekövetkezni.

Zengy Jánosné asszony kitűnő hirtetvényét örövendő magánú névvelében az új iskolai év folyó évi okt. hó 1-ével kezdődik. E jeles nönövelő intézetet feleslegesnek tartjuk bővebben ajánlgatni a szülők figyelmébe, mintán azon rendkívül meglepő eredmény, melyet minden vizsga alkalmával a növendékek a nagyszámú tantárgyakban felmutattak, — elég ajánlat magában is. Ezuttal csak annyit említnék meg, hogy az új tanévben ugyanazon szinten tanerök fognak közreműködni, a melyek a mult évben közreműködték volt. Az intézet helyisége Czegléd-utca Némethi-féle házában van.

A nemzeti muzeum kézirattára nemrég igen becses leteteménynyel gyarapodott. Ez a Farkas Lajos-féle könyv- s kézirattgyűjtemény, Károly Gy. Hugó kassai tanár s írótsárunk színdíjéit e nemzeti intézetben irodalomtörténeti bivarlatokkal töltvén el, Kassára visszazsarnet pár napot körülnéket szentelt nagyszámú rokoni, barátai s ismerősei látogatása végett s ő töle értesültünk, hogy e nagybecsi leteteményben Debreczen r. kath. s ref. egyházi múltjára sok érdekes és még senki által nem használt eredeti s másolt kézirattalálható, szépen rendezve s a legkönyveben hozzáférhetőleg. Nevezett tudós írónak nem leვენ czéja Debreczen egyháztörténelmi múltjára vonatkozólag gyűjteni ádatokat, a kezei között megfordult ádatokat csak megtekintette s minket kért fel arra, hogy figyelemztessük az illetőket, már t. i. kik azokat saját czéljaikra felhasználni ohajtanák, e becses történelmi anyag létezésére s értékre, a mit ezennel teljes készséggel eslekszünk is.

Vettük az „Othón” című szépirodalmi és ismeretterjesztő havi közlöny előzetési felhívását. E vállalat déln mint felelős szerkesztő Závodszy Károly áll s kibocsátott programjában előtűnteti az „Othón” célját, mely nem más, mint a magyar szépirodalom emelése és fejlesztése. E havi közlöny közlöny fog költeményeket, elbeszéléseket, rajzokat, életképeket és humoreszkeket; egytől egytől szigoruan megválasztva. Közlöny fog társadalmi irányzikeket, társadalmi tanulmányokat, határozott radikál szellemben. Közlöny fog kisebb értekezéseket a tudományok meze-

HIRDETÉSEK

Rott Lipót és testvére fióküzlete Debreczenben. A FÉRFI DIVATTEREM Czegléd-utca 2. sz. a. ajánlja a n. é. közönségnek következő czikkeket: Fehérmű raktárából: CHIFFON INGEK 1.20—3.50ig Rumburgi ingek 4—10 frtig Színes Kreton ÉS OXFORT INGEK 1.40—4 frtig MAGYAR ÉS NEMET lábravatók 1.20-tól 3 frtig himzett ingbetelek selyem, batizst és len zsebkendők HARISNYÁK. Ruha raktarából: Egy egész férfi őszi öltöny 18—28 frtig. Egy őszi felöltő 12 frttől 20 frtig. Egy őszi köpeny (Havelock) 15 frt. Mindenféle gyermek-öltöny (3 evestől kezdve.) Vidéki rendelmények pontosan eszközöltetnek. Kalap és férfidivat raktárából: Legújabb divatu magyar és német kalapok, NYAKKENDŐK, GALLÉROK és KÉZELŐK, valódi francia NŐI és FÉRFI keztyük, Mindenemű UTI ESZKÖZÖK.

A nagy-váradí „László” gőzhengermalom ösmeretes jósaú gyártmányait a fűszer üzletem mellett bizottmányi raktárban jutányos árak mellett a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlom. Csanak József. 75 1-3

Bösendorfer L. világszerte elismert kitűnő zongorák raktára, czegléd utca 47-ik szám, megtekinthetők naponként reggeli 9 óratól déli 12-tőig, d. u. 3-tól 6-ig, a zongorák bécsi áron adatnak el, hozatalbér nem számítatik. 77 1-3

Alőirottak mély tisztelettel tudatjuk a nagyérd. közönséggel, hogy a helybeli piaczon, czegléd-utczán a városháza alatt a MENYASSZONYHOZ czimezve női pipere rövid és fehéráru kereskedést nyitottunk és minden e szakba vágó czikkekekkel a legjutányosabb árak mellett legjobb minőségben fogunk szolgálni. Nagy választékban berendezett raktárunk képesit a n. é. közönség igényeinek minden tekintetben megfelelni, miért is számos látogatásért esdünk Schönberger és Mezey. 76. 1-3.